

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 3.6.2019
JOIN(2019) 11 final

GEMENSAM RAPPORT TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av handlingsplanen för militär rörlighet

I. INLEDNING

1. Att förbättra den militära rörligheten är ett viktigt EU-initiativ som inleddes den 10 november 2017¹. Det kommer att bidra till inrättandet av en europeisk försvarsunion, som ordföranden Jean-Claude Juncker betonade vikten av i sitt tal om tillståndet i unionen 2017². Det bidrar till uppnåendet av den ambitionsnivå i fråga om säkerhet och försvar som rådet enades om den 14 november 2016³, till följd av presentationen av den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik⁴. Militär rörlighet genomförs i linje med det permanenta strukturerade samarbetet, inbegripet på projektnivå, samt de konkreta åtgärder som EU-medlemsstaterna åtog sig att vidta den 25 juni 2018⁵. Detta är dessutom en högprioriterad fråga för samarbetet mellan EU och Nato när det gäller genomförandet av den gemensamma förklaringen⁶ och den strukturerade dialog som upprättats om militär rörlighet på personalnivå.
2. Initiativet innebär att civil-militära synergier utnyttjas för att förbättra rörligheten för militär personal, materiel och utrustning för rutinmässig verksamhet samt under kriser och konflikter, inom och utanför EU, oavsett transportsätt och strategiska riktningar. Dessutom innebär det att EU-medlemsstaterna kommer att kunna agera snabbare och effektivare inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna samt inom nationell och multinationell verksamhet.
3. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt kommissionen presenterade handlingsplanen för militär rörlighet (nedan kallad *handlingsplanen*) den 28 mars 2018⁷. Rådet välkomnade handlingsplanen i juni 2018 och efterlyste ett snabbt genomförande i nära samarbete mellan alla berörda parter⁸. Den 19 november 2018 välkomnade rådet de framsteg som hade gjorts och gav ytterligare vägledning om nästkommande steg⁹. Utöver och som komplement till framstegsrapporten av den 13 maj 2019 välkomnade Europeiska försvarsbyråns styrelse den första årliga rapporten från byrån om militär rörlighet.
4. Handlingsplanen innehåller konkreta åtgärder och tidsfrister, där fokus läggs på unionens mervärde av att bidra till och främja EU-medlemsstaternas insatser för att förbättra den militära rörligheten. Unionen kan framför allt bidra genom att fastställa civil-militära synergier och utnyttja de politiska strategier och instrument som redan finns på tre

---

¹ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet, *Förbättrad militär rörlighet i Europeiska unionen* (JOIN(2017) 41 final).

² Ordföranden Jean-Claude Junckers tal om tillståndet i unionen 2017, den 13 september 2017, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sv.htm.

³ Rådets slutsatser om genomförande av EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet, den 14 november 2016, <https://www.consilium.europa.eu/media/22459/eugs-conclusions-st14149en16.pdf>.

⁴ *Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa. En global strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik*, juni 2016, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf.

⁵ Rådets slutsatser om säkerhet och försvar inom ramen för EU:s globala strategi, den 25 juni 2018, punkt 18, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/sv/pdf>.

⁶ *Joint Declaration on EU-NATO Cooperation by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization* (ej översatt till svenska), https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf.

⁷ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om handlingsplanen för militär rörlighet (JOIN(2018) 5 final, s. 10).

⁸ *Europeiska rådets möte (den 28 juni 2018) – Slutsatser*, den 28 juni 2018, <https://www.consilium.europa.eu/media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>.

⁹ *Rådets slutsatser om säkerhet och försvar inom ramen för EU:s globala strategi (13978/18)*, den 19 november 2018, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13978-2018-INIT/sv/pdf>.

huvudområden – transportinfrastruktur, reglerings- och förfarandemässiga aspekter samt andra övergripande frågor. Stora framsteg gjordes vid genomförandet av handlingsplanen. Detta berodde på att det fanns ett nära och kontinuerligt samarbete mellan kommissionens avdelningar, Europeiska utrikestjänsten inklusive EU:s militära stab och Europeiska försvarsbyrån och att EU-medlemsstaterna blev fullt delaktiga genom en strategi som inbegrep hela statsförvaltningen utan att avkall gjordes på deras nationella suveränitet och beslutsfattande.

5. Enligt handlingsplanen ska den första lägesrapporten läggas fram under sommaren 2019¹⁰. I den ska en presentation göras av de betydande och konkreta framsteg som hittills har gjorts samt vägen framåt.

II. MILITÄRA KRAV FÖR MILITÄR RÖRLIGHET INOM OCH UTANFÖR EU

A. Fastställande av militära krav

6. Genomförandet av handlingsplanen inleddes med att militära krav fastställdes för militär rörlighet inom och utanför EU (militära krav). De militära kraven utarbetades av EU:s militära stab i nära samarbete med EU-medlemsstaterna, kommissionens avdelningar samt relevanta unionsbyråer och unionsorgan, inbegripet Europeiska försvarsbyrån, och i samråd med Nato där så var lämpligt och andra berörda parter. Rådet tillämpade dessutom en strategi som inbegrep hela statsförvaltningen och bjöd därför in behöriga nationella myndigheter, utöver försvarsministrarna, för att delta i processen.
7. EU:s militära kommitté enades om de militära kraven som därefter godkändes av rådet: den övergripande högnivådelen godkändes den 25 juni 2018 och bilagorna den 19 november 2018. De militära kraven konsolideras därefter den 28 november 2018¹¹.
8. Syftet med de militära kraven är att förbättra förflyttningen av militära styrkor (personal, materiel och resurser) inom och utanför EU. Det är en strategisk och operativ grundförutsättning för militära insatser, som främjar EU:s strategiska oberoende och underlättar utplacering, omplacering och bibehållande av EU-medlemsstaternas styrkor för att uppfylla relevanta delar av EU:s ambitionsnivå samt EU-medlemsstaternas nationella krav.
9. Genom de militära kraven ges nödvändiga principer och viktiga aspekter när det gäller militär förflyttning, och fullständig hänsyn tas till samtliga faktorer som är avgörande för militär förflyttning. De sträcker sig över flera viktiga områden: planerings- och ledningsstöd, transportinfrastruktur, rättsliga och lagstiftningsmässiga aspekter, tillgång till transportresurser och stöd, samordning och informationsutbyte, säkerhet, utbildning och miljöhänsyn. En viktig del i dokumentet är fastställandet av den geografiska räckvidden för all transportinfrastruktur i hela unionen som enligt EU-medlemsstaterna krävs för militära förflyttningar. Dessutom återspeglar de militära kraven Natos allmänna infrastrukturparametrar, som Natos generalsekreterare översände i maj 2018. Detta innebär att samstämmighet kan säkerställas mellan de två uppsättningar militära krav som utgör grunden för de båda organisationernas arbete på området.

---

¹⁰ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om handlingsplanen för militär rörlighet (JOIN(2018) 5 final, s. 10).

¹¹ *Militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU* (ST 14770/18), den 28 november 2018.

B. Delvis uppdatering av de militära kraven

10. Godkännandet av de militära kraven innebar att gapanalysen mellan de militära och civila transportinfrastrukturkraven kunde slutföras¹² (se punkterna 17–21). Efter att gapanalysen hade presenterats för kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik den 8 maj 2019 uppmanade kommittén Europeiska utrikestjänsten/EU:s militära stab att uppdatera transportinfrastrukturparametrarna och de geografiska uppgifterna i de militära kraven, med hänsyn tagen till gapanalysen. EU:s militära stab har utarbetat ett förslag till uppdateringar i nära samarbete med EU-medlemsstaterna, kommissionens avdelningar och Europeiska försvarsbyrån och i samordning med Nato på personalnivå där så var lämpligt, eftersom rådet ska godkänna de uppdaterade militära kraven under sommaren 2019. Enligt överenskommelse med Natos personal inom den strukturerade dialogen översände Nato sina uppdaterade allmänna infrastrukturparametrar till EU den 22 mars 2019.

III. TRANSPORTINFRASTRUKTUR

11. Infrastrukturr hinder åtgärdas för att åstadkomma en bättre rörlighet för styrkorna inom och utanför EU. En viktig del i handlingsplanen i detta sammanhang är ökade synergier mellan försvarsbehoven och det transeuropeiska transportnätet.
12. Betydande framsteg har gjorts på detta område sedan handlingsplanen antogs, och alla planerade åtgärder har genomförts så här långt.

A. Finansiering av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden

13. Den 2 maj 2018 föreslog kommissionen att 6,5 miljarder euro skulle anslås för militär rörlighet som en del av Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027, för att finansiera civil-militära projekt med dubbla användningsområden. Särskilda bestämmelser om finansiering av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden införlivades i förslaget till förordning¹³. Den 7 mars 2019 uppnådde medlagstiftarna en samsyn kring den föreslagna förordningstexten om Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027. Texten innehöll nödvändiga bestämmelser om finansiering av projekt med dubbla användningsområden¹⁴ och godkändes senare av rådet och Europaparlamentet. Budgetanslagen för Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 kommer att fastställas vid förhandlingarna om den fleråriga budgetramen 2021–2027.
14. Såsom föreslagits ska Fonden för ett sammanlänkat Europa också bidra till finansiering av transportinfrastrukturprojekt för att bättre tillgodose de militära kraven. Genom detta EU-bidrag bör medlemsstaterna därför kunna utveckla infrastruktur för att uppfylla såväl försvars- som civiltransportrelaterade mål.

---

¹² Gemensamt arbetsdokument från avdelningarna – *Military requirements and trans-European transport network: gap analysis* (ej översatt till svenska), (SWD(2019) 175 final).

¹³ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014, den 6 juni 2018.

¹⁴ *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Connecting Europe Facility and repealing Regulations (EU) No 1316/2013 and (EU) No 283/2014 - Progress report* (ej översatt till svenska), Europeiska unionens råd, 2018/0228(COD), den 13 mars 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>.

Militära krav

15. Rådets godkännande av de militära kraven innebar startpunkten för arbetet med de transportinfrastrukturmässiga aspekterna av militär rörlighet (se punkterna 6–9 ovan).

Gapanalys

16. Nästa åtgärd för att åstadkomma finansiering av projekt med dubbla användningsområden var att fastställa skillnaderna mellan de militära och de civila kraven. Vid en gapanalys jämförs militärinfrastrukturstandarderna och det militära nätverkets geografiska räckvidd enligt de militära kraven å ena sidan, och befintliga tekniska krav samt det transeuropeiska transportnätets geografiska räckvidd å andra sidan, inbegripet praktiska mildrande åtgärder i områden där brister finns.
17. Gapanalysen översändes till rådet den 3 maj 2019 i form av ett gemensamt arbetsdokument från avdelningarna¹⁵.
18. Bedömningen är på det hela taget positiv: När det gäller infrastrukturkraven anses en stor del av de militära standarderna i princip vara förenliga med kraven för det transeuropeiska transportnätet. När det gäller de geografiska uppgifterna (det militära nätverket) konstaterades 94 % av infrastrukturen vara relevant för militärrelaterade överlappningar med det transeuropeiska transportnätets geografiska räckvidd. Dessutom identifierades praktiska mildrande åtgärder i fall där det finns stora skillnader i kraven för det militära och det transeuropeiska transportnätet.
19. Resultaten av gapanalysen får två betydande konsekvenser: För det första kommer den fastställda överlappningen mellan nätverket för militär rörlighet och det transeuropeiska transportnätets geografiska räckvidd att avgöra den geografiska omfattningen av projekt med dubbla användningsområden inom Fonden för ett sammanlänkat Europa vilka omfattas av anslag för militär rörlighet. Det är nämligen endast sådana projekt som ingår både i det geografiska nätverket för militär rörlighet och i det transeuropeiska transportnätet som kommer att vara stödberättigade. Den 94-procentiga överlappningen mellan transportinfrastruktur som EU-medlemsstaterna konstaterat vara relevant för militär rörlighet och det transeuropeiska transportnätet bevisar att det finns synergier mellan civil och militär transport.
20. För det andra och såsom tidigare nämnts uppmanade kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik Europeiska utrikestjänsten/EU:s militära stab att uppdatera de militära kraven, med tanke på resultaten av gapanalysen, så att de skulle kunna godkännas av rådet under sommaren 2019. Uppdateringen förväntas leda till att skillnaderna i kraven för militär och civil transportinfrastruktur minskas ytterligare, precis som de eventuella skillnaderna mellan de militära kraven och kraven om dubbla användningsområden (se nedan). Gapanalysen kommer också att ses över så snart de militära kraven har uppdaterats.

Krav om dubbla användningsområden

21. Enligt den föreslagna förordningen till Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 ska kommissionen anta en genomförandeakt där det i nödvändiga fall framför allt anges vilka infrastrukturkrav som gäller för vissa kategorier av åtgärder med avseende på infrastruktur med dubbla användningsområden. Kommissionen kommer att involvera Europeiska utrikestjänsten, EU-medlemsstaterna och berörda parter i processen. Samrådet med berörda parter inleddes i mitten av april 2019.

---

¹⁵ Se fotnot 11 ovan.

22. Gapanalysen har lagt grunden för hur kraven om dubbla användningsområden ska definieras, och enligt planen ska dessa utarbetas före slutet av 2019 så att de kan antas samtidigt med förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027.

Projektplanering för dubbla användningsområden

23. Så snart EU-medlemsstaterna har fastställt vilka uppgraderingar som måste göras av befintlig infrastruktur och eventuella nya infrastrukturprojekt och efter att kraven om dubbla användningsområden fastställts kommer kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att ta fram en ungefärlig projektplanering för dubbla användningsområden i samarbete med EU-medlemsstaterna och alla berörda parter. Detta kommer att göras senast 2020.

B. Översynen av förordningen om det europeiska transportnätet

24. Kommissionen har redan påbörjat den översyn av förordningen om det transeuropeiska transportnätet¹⁶ som ska ha slutförts första halvåret 2020. Kommissionen kommer att ta med vissa militära krav och/eller krav om dubbla användningsområden i översynen.

C. Det tekniska informationssystemet TENtec

25. TENtec är kommissionens informationssystem för att samordna och stödja strategin för det transeuropeiska transportnätet.
26. Systemet har redan visat sig vara mycket användbart när det gäller militär rörlighet, eftersom geografiska uppgifter som identifierats i de militära kraven har kunnat konverteras till ett visuellt format och en interaktiv TENtec-karta över militär rörlighet¹⁷. Kartan innebär att man kan göra en visuell analys av nätverket för militär rörlighet, göra olika beräkningar av utbredningen av nätverket för militär rörlighet och dess överlappningar med det transeuropeiska transportnätet samt underlätta gränsöverskridande förbindelser.
27. Vidare görs ständiga förbättringar av TENtec: Till exempel ska de tekniska parametrarna i TENtec uppdateras före slutet av sommaren 2019, däribland grundläggande aspekter av militär rörlighet.

I handlingsplanen hänvisas det avslutningsvis till en eventuell sammankoppling av civila och militära databaser. Samråd kommer att inledas med berörda parter 2020 om möjligheterna att genomföra en sådan åtgärd.

IV. TRANSPORT AV FARLIGT GODS

28. EU-åtgärder kan även skapa mervärde när det gäller transport av farligt gods på det militära området. Europeiska försvarsbyrån har i nära samarbete med kommissionens avdelningar genomfört en studie av de nuvarande reglerna för transport av farligt gods inom den militära sektorn. Resultaten presenterades för de EU-medlemsstater som ingår i Europeiska försvarsbyrån i april 2019 och kommer att bli föremål för vidare behandling.
29. I studien kartläggs nationell lagstiftning med fokus på de hinder och begränsningar som finns när det gäller transport av farligt gods. En inventering har gjorts av de nationella förfarandena

---

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU (EUT L 348, 20.12.2013, s. 1).

¹⁷ Tillgång till den interaktiva kartan ges efter behov och på förfrågan riktad till move-tentec@ec.europa.eu

för transport av farligt gods inom den militära sektorn, och ett frågeformulär har utarbetats som skickades till EU-medlemsstaterna den 8 oktober 2018.

30. Inom ramen för den strukturerade dialogen om militär rörlighet undersökte EU och Nato dessutom eventuella synergier i sina respektive åtgärder i fråga om transport av farligt gods. Genom att Natos standardiseringsavtal och andra referensdokument offentliggörs för EU kommer det att bli lättare för Nato och EU att harmonisera sina insatser såväl inom området för transport av farligt gods som inom andra områden med koppling till militär rörlighet.
31. Kommissionens avdelningar undersöker nu flera alternativ som skulle kunna underlätta transport av farligt gods och därmed förbättra den militära rörligheten. Undersökningsresultaten kommer att beaktas i det vidare arbetet med EU:s relevanta program och initiativ, även när det gäller Europeiska försvarsbyrå. Genom resultatet av undersökningen om Europeiska försvarsbyrå, som förväntas bli klar sommaren 2019, kommer det att bli lättare att bedöma genomförbarheten och behovet av ytterligare åtgärder på EU-nivå i linje med handlingsplanen.
32. Åtgärderna i fråga om transport av farligt gods tas fram i nära samarbete mellan Europeiska försvarsbyrå, kommissionens avdelningar och Europeiska utrikestjänsten/EU:s militära stab. Kommittén för transport av farligt gods som består av civila experter¹⁸ informeras regelbundet.

V. TULL OCH MERVÄRDESSKATT

A. Tull

33. I handlingsplanen fastställdes även särskilda åtgärder för att effektivisera och förenkla tullformaliteterna för gränsöverskridande militära förflyttningar och samtidigt säkerställa synergier med Nato. Enligt EU:s befintliga tullagstiftning, som är i kraft sedan maj 2016, får formulär 302 (ett särskilt tullformulär som upprättats av Nato) användas som tulldeklaration enbart för transitförfaranden. Lagstiftningen skulle kunna ändras så att formulär 302 även får användas för vissa andra tullförfaranden än transitförfaranden, till exempel import- och exportförfaranden (det senare på tillfällig basis).
34. Om en motsvarighet till formulär 302 skulle införas i EU skulle gränsöverskridande militära förflyttningar utanför Nato effektiviseras. Formuläret skulle också kunna användas av EU-medlemsstater som inte är med i Nato. Genom att harmonisera Natos och EU:s 302-formulär i största möjliga utsträckning – med identiska formulär som mål – skulle tullförfarandena i fråga effektiviseras i hela EU, vilket också skulle garantera att militära förflyttningar hanteras på ett enhetligt sätt av tullen i samtliga EU-medlemsstater.
35. EU-medlemsstaterna har uppvisat ett stort stöd på teknisk nivå till förslagen till de rättsliga ändringar som krävs för att förenkla tullformaliteterna i samband med gränsöverskridande militära förflyttningar samt för att införa ett EU-baserat 302-formulär. Europeiska försvarsbyrå underlättade utarbetandet av en mall till ett EU-baserat 302-formulär inom ramen för sitt särskilda tullprogram, och mallen togs fram i samarbete med Nato. Huruvida formulär 302 blir fullständigt harmoniserat mellan Nato och EU beror på hur Nato bedömer det reviderade 302-formuläret. Den rättsliga grunden för att använda ett EU-baserat 302-formulär kommer att ges genom att mallen till formuläret införlivas i EU:s tullagstiftning.

---

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG av den 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (EUT L 260, 30.9.2008, s. 13).

36. De rättsliga förändringarna kräver en rad ändringar av två kommissionsförordningar: den delegerade akten¹⁹ och genomförandeakten²⁰ till unionens tullkodex²¹. Ändringsförslagen till den delegerade akten²² bör antas av kommissionen hösten 2019 och ändringsförslagen till genomförandeakten²³ i början av 2020 som tidigast.

B. Mervärdesskatt

37. Något annat viktigt som kommissionen har åstadkommit är förslaget om att ändra mervärdes- och punktskattebehandlingen av försvarsinsatser inom unionen²⁴, vilket antogs den 24 april 2019. Sådana undantag finns redan för leveranser till väpnade styrkor som deltar i en Natoinsats på försvarsområdet utanför det egna landet. Syftet med förslaget är därför att garantera lika behandling av försvarsinsatser inom Nato och EU genom att leveranser till väpnade styrkor undantas från mervärdesskatt och punktskatt när styrkorna utplaceras utanför den egna medlemsstaten och deltar i en försvarsinsats inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Genom initiativet harmoniseras den indirekta skattebehandlingen av de båda försvarsinsatserna, och därmed erkänns den ökade vikten av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt den militära rörligheten.
38. Förslaget lades fram för rådets arbetsgrupp för skattefrågor den 16 maj 2019. Fortsatta diskussioner kommer att föras under det finska ordförandeskapet i EU. Kommissionen skulle välkomna att rådet antar förslaget snarast möjligt.

VI. TILLSTÅND TILL FÖRFLYTTNING ÖVER GRÄNSERNA

39. Verksamheten på detta område vidareutvecklades inom Europeiska försvarsbyrån, framför allt inom ramen för programmet om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa (*Optimising Cross-Border Movement Permission procedures in Europe*), EU:s multimodala transportnav och tekniska arrangemang för diplomatiskt godkännande för lufttransport. 23 EU-medlemsstater anslöt sig till Europeiska försvarsbyråns programöverenskommelse om optimering av tillståndsförfarandena för förflyttning över gränserna i Europa, vilken undertecknades av Europeiska försvarsbyråns styrelse den 14 maj 2019. Genom att harmonisera och förenkla gränsöverskridande förfaranden med fokus på mark- och luftförelser i kombination med diplomatiska godkännandeförfaranden kommer programmet att förbättra och underlätta EU-medlemsstaternas kapacitet till militär förflyttning för operationer, övningar och daglig verksamhet.
40. Som ett komplement till denna verksamhet bidrog projektet med EU:s multimodala transportnav, som inrättades 2013, till bildandet av ett geografiskt nätverk som underlättade

---

¹⁹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex (EUT L 343, 29.12.2015, s. 1).

²⁰ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2447 av den 24 november 2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 343, 29.12.2015, s. 558).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (omarbetning) (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

²² Se fotnot 18 ovan.

²³ Se fotnot 19 ovan.

²⁴ COM(2019)192/F1 – Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt och direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt på gemensamma försvarsinsatser inom unionen.

förflyttningar av trupper. För närvarande deltar 14 EU-medlemsstater i projektet. Man väntar i dagsläget på att ett tekniskt arrangemang för gränspassage och marktransporter ska undertecknas inom projektet för EU:s multimodala transportnav. Det handlar, liksom det tekniska arrangemanget för diplomatiskt godkännande, om förhandsgodkännande för diplomatiskt godkännande av lufttransport. Arrangemanget inleddes 2012 och har nu undertecknats av 20 EU-medlemsstater. Resultaten dels från projektet om EU:s multimodala transportnav, dels från de diplomatiska godkännandena kommer att användas till förmån för de verksamheter som genomförs inom ramen för programmet för tillstånd till förflyttning över gränserna.

VII. ÖVRIGA FRÅGOR

41. I handlingsplanen hänvisades det även till vissa rättsliga aspekter, till exempel hur EU-avtalet om styrkornas status kan påverka den militära rörligheten. EU-avtalet om styrkornas status undertecknades 2003 och trädde i kraft den 1 april 2019²⁵, efter att Irland fullgjort sin ratificeringsprocess. Avtalet omfattar statusen för den militära och civila personal som utstationeras vid EU:s institutioner samt de högkvarter och styrkor som kan komma att ställas till EU:s förfogande för att förbereda och genomföra sådana insatser som avses i artikel 42 i EU-fördraget, inbegripet övningar.
42. Europeiska försvarsbyrån har genomfört en undersökning för att kartlägga nationell lagstiftning med fokus på invändningar mot och begränsningar av förflyttning samt nationella tolkningar av internationella instrument och förfaranden. Undersökningsresultaten kommer att användas som underlag till det arbete som utförs vid kommissionens avdelningar och Europeiska försvarsbyrån.
43. I handlingsplanen erkändes dessutom vikten av att beakta betydelsen av militär rörlighet i andra övergripande frågor som att motverka hybridhot. Vid genomförandet av de 22 åtgärderna i den gemensamma ramen för att motverka hybridhot²⁶ ansågs två åtgärder vara relevanta för militär rörlighet: åtgärd 3 – strategisk kommunikation, och åtgärd 7 – skydd av kritisk transportinfrastruktur. Båda åtgärderna håller nu på att genomföras, och vid en framtida översyn av den gemensamma ramen skulle en direkt hänvisning kunna göras till dessa för vidare behandling av de potentiella hoten på de båda områdena i fråga.

VIII. SLUTSATSER OCH FRAMTIDA INRIKTNING

44. Sedan handlingsplanen inleddes har betydande och konkreta framsteg gjorts på samtliga områden. Vidare har viktiga dokument upprättats, nämligen de militära kraven, gapanalysen och förslaget om ändrad mervärdesskatt. En riktig bedrift är dessutom att 23 EU-medlemsstater har undertecknat Europeiska försvarsbyråns programöverenskommelse om

---

²⁵ Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater om status för den militära och civila personal som utstationeras vid Europeiska unionens institutioner, för de högkvarter och de styrkor som kan komma att ställas till Europeiska unionens förfogande inom ramen för förberedande och genomförande av de insatser som avses i artikel 17.2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet övningar, samt för den militära och civila personal från medlemsstaterna som ställs till Europeiska unionens förfogande i detta sammanhang (EU SOFA (EU-avtal om styrkornas status)) (EUT C 321, 31.12.2003, s. 6).

²⁶ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet: Gemensam ram för att motverka hybridhot – Europeiska unionens insatser (JOIN/2016/018 final).

tillståndsförfarandena för förflyttning över gränserna i Europa. Stora framsteg har även gjorts på områden som transport av farligt gods och tullar.

45. Dessa framsteg hade inte kunnat göras om inte statsförvaltningarna i EU-medlemsstaterna hade varit fullt delaktiga. Andra nödvändiga förutsättningar är att de inte har gjort avkall på sin nationella suveränitet och sitt nationella beslutsfattande och att det har förts ett nära och kontinuerligt samarbete mellan kommissionens avdelningar, Europeiska utrikestjänsten inbegripet EU:s militära stab samt Europeiska försvarsbyrån. Den strukturerade dialogen mellan EU och Nato kommer att ytterligare stärka samarbetet om militär rörlighet. Kommissionen och den höga representanten välkomnar strategin och förbinder sig att fortsätta arbeta på samma sätt och i samma takt.
46. Nästa framstegsrapport kommer att presenteras i slutet av sommaren 2020.